

Directoraat-Generaal Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand

Directie Wetgeving

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 79 11
Fax (070) 3 70 75 19
www.justitie.nl

Onderdeel	Sector Straf- en Sanctierecht	Bij beantwoording de
Contactpersoon	mw. mr. M. Bonn	datum en ons kenmerk
Doorkiesnummer(s)	(070) 370 6632	vermelden. Wilt u slechts
E-mail	m. bonn@minjus.nl	één zaak in uw brief
Datum	april 2003	behandelen.
Ons kenmerk	5222593/03/6	
Bijlage(n)	1	
Onderwerp	Ontwerp besluiten Unieverdrag. Verdragen tussen de EU en de VS inzake strafrechtelijke samenwerking	

Zoals in de annotaties op de agenda van de vergaderingen van de JBZ-Raad bij herhaling is vermeld, worden tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika onderhandelingen gevoerd over een verdrag inzake uitlevering en een verdrag betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken. Naar aanleiding van de aanslagen op in de VS op 11 september 2001, werd in EU-kader besloten de samenwerking met de VS te intensiveren. Vervolgens werd geconstateerd dat weliswaar alle lidstaten een bilateraal uitleveringsverdrag met de VS hebben, maar dat sommigen daarvan sterk verouderd dan wel incompleet zijn. Wat bilaterale rechtshulpverdragen betreft werd geconstateerd dat sommige lidstaten in het geheel geen bilateraal verdrag met de VS hebben. Na een aantal verkennende besprekingen heeft de Raad op 26 april 2002 het voorzitterschap mandaat verleend om te onderhandelen over zowel een uitleverings- als een rechtshulpverdrag die in aanvulling op dan wel bij gebrek aan een bilateraal verdrag kunnen worden toegepast. Het mandaat werd ter vertrouwelijke kennisneming overgelegd.

De onderhandelingen hebben geresulteerd in twee ontwerpverdragen, welke ik u thans ter vertrouwelijke kennisneming zend. Dit gebeurt met het oog op het feit dat de Raad op 8 mei een politiek akkoord over de teksten wil bereiken, waarna vaststelling in de raad van juni zal volgen. Voor de goede orde merk ik op dat de instemmingsprocedure niet van toepassing is, omdat het verdragen betreft.

Alvorens op de inhoud van de teksten in te gaan, lijkt het zinvol erop te wijzen dat dit de eerste keer is dat in JBZ-kader de toepassing van artikel 38 jo. 24 EU-verdrag aan de orde is. Genoemde bepalingen voorzien in de mogelijkheid dat de Raad niet alleen mandaat verleend tot het voeren van onderhandelingen over een verdrag met een derde staat of internationale organisatie, maar dat verdrag vervolgens ook sluit. De lidstaten zijn aan deze verdragen gebonden, zij het dat zij kunnen verklaren dat voorafgaand daaraan zij hun grondwettelijke procedure in acht moeten nemen. In het kader van de parlementaire behandeling van de Rijkswet van 24 december 1998 houdende de goedkeuring van het Verdrag van Amsterdam (Stb. 1998, 737), is reeds aangegeven dat op dergelijke verdragen de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking van verdragen van toepassing is, hetgeen betekent dat in het algemeen parlementaire goedkeuring vereist zal zijn. Dit geldt in elk geval voor de thans voorliggende verdragen.

Ter toelichting op het uitleveringsverdrag kan het volgende worden opgemerkt.

Uit artikel 3 blijkt in de eerste plaats dat het verdrag dient te worden gelezen in samenhang met het op 24 juni 1980 te Den Haag tot stand gekomen bilaterale uitleveringsverdrag (Trb 1980, 111 en Trb. 1983, 133). De verplichting tot uitlevering vloeit voor Nederland dan ook niet voort uit het onderhavige verdrag, maar uit het bilaterale uitleveringsverdrag.

Bezieet men vervolgens de diverse onderdelen van het eerste lid dan volgt daaruit dat voor Nederland alleen de artikelen 5, 7, 8, tweede lid, 10, 13 en 14 wijziging zullen brengen in de bilaterale uitleveringsrelatie. Genoemde bepalingen bevatten vereenvoudigingen van communicatiekanalen en materiele criteria voor de beoordeling van uitleveringsverzoeken. *Artikel 10* behandelt de zogeheten samenloop van verzoeken. Dat wil zeggen dat naast een verzoek op basis van dit verdrag nog een ander verzoek is ontvangen. Ten opzichte van artikel 14 van ons bilaterale verdrag voegt artikel 10 toe dat de in het eerste lid genoemde criteria dienen te worden gehanteerd bij de beslissing op de verzoeken. Gevallen van samenloop doen zich in de praktijk hoogst zelden voor. Desondanks zal - teneinde elk misverstand uit te sluiten - in een bij dit verdrag behorende notawisseling worden opgenomen, dat deze bepalingen geen wijziging beogen te brengen in de relaties van de bij het verdrag betrokken landen met het Internationaal Strafhof.

Artikel 13 bevat ten opzichte van artikel 7, eerste lid, van ons bilaterale verdrag een verruiming van de mogelijkheid om voorwaarden te stellen

aan een uitlevering aan de Verenigde Staten in een strafzaak waarbij de doodstraf aan de orde is. Ingevolge het bilaterale verdrag mag de voorwaarde worden gesteld dat uitlevering wordt toegestaan onder de voorwaarde dat de doodstraf, indien opgelegd, niet mag worden uitgevoerd. Artikel 10 bevat de verruiming om in die gevallen waarin de Amerikaanse federale autoriteiten zulks kunnen garanderen, te eisen dat de doodstraf niet mag worden opgelegd. Dit ziet met name op strafzaken die onder het federale strafrecht vallen. In de overige gevallen blijft de formule gelden die ook in ons bilaterale verdrag is opgenomen.

Ter toelichting op het rechtshulpverdrag kan het volgende worden opgemerkt.

Ook dit verdrag staat niet op zichzelf. Uit artikel 3 volgt dat het voor Nederland in samenhang dient te worden gelezen met het op 12 juni 1981 te Den Haag tot stand gekomen bilaterale verdrag inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken (Trb. 1981, 188). Uit artikel 3 blijkt voorts dat de materiële bepalingen in deze overeenkomst overeenkomstige bepalingen uit bilaterale verdragen vervangen dan wel aanvullen. Dit betekent dat alle bepalingen voor Nederland relevant. Dit verdrag breidt voor Nederland de mogelijkheden van rechtshulp uit doordat nieuwe vormen expliciet zijn uitgeschreven. Daarbij is sterk gekeken naar de op 29 mei 2000 te Brussel tot stand gekomen overeenkomst inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de EU-lidstaten met bijbehorend protocol van 16 oktober 2001 (Trb 2000, 96 en 2001, 187), waarvoor verder wordt verwezen naar de wetsvoorstellen 28 350, 28351, 28 352 en 28353.

Artikel 4 van de onderhavige overeenkomst inzake het verstrekken van bankinformatie is ontleend aan artikel 4 van bedoeld protocol, terwijl de *artikelen 5 en 6* inzake gemeenschappelijke onderzoeksteams respectievelijk video verhoor zijn gebaseerd op de artikelen 13 en 10 van genoemde EU-rechtshulpovereenkomst. De in *artikel 8* voorziene samenwerking ziet op verzoeken van administratieve autoriteiten die op grond van het nationale recht bevoegd zijn tot het (doen) instellen van een strafrechtelijk onderzoek, uit de toelichtende nota blijkt aan welke organisaties aan Amerikaanse zijde moet daarbij gedacht. *Artikel 9* voorziet in een regime van gegevensbescherming dat wat Nederland in de plaats zal treden van artikel 11, tweede lid, van ons bilaterale verdrag dat bepaald dat verstrekte gegevens zonder voorafgaande toestemming niet mogen gebruikt voor andere doeleinden dan voor het onderzoek waarvoor ze zijn verstrekt. De in artikel 9 opgenomen regeling voldoet meer aan de eisen van de tegenwoordige tijd en is gedeeltelijk gebaseerd op artikel 23 van de EU-rechtshulpovereenkomst.

Ten slotte kan de territoriale werkingsfeer van beide verdragen worden uitgebreid tot het gehele Koninkrijk. Aan de Nederlandse Antillen en Aruba zal worden verzocht of zij medegelding wensen.

De Minister van Justitie,